

Előfizetési árak:
egész évre 4 ft., féltre 2 ft.,
negyedévre 1 ft.

Egyes szám ára 8 kr.
hirdetések mersekkelt árák szerint.

A lap megjelenik minden osz-
törtétkön.

Felelős szerkesztő:
ENDRE JÁNOS

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deak-u. 8.
hova a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adódnak.

Kiadóhivatal: Arpád-ut 20.
hova a lap anyagi részét illető közle-
mények és előfizetési pénzek küldendők

Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL

UJPEST- ÉS KÖRNYÉKÉNEK TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

Ujpest község ez évi költségvetése.

A községi képviselőtestület most tárgyalja a folyó évi rendes költségvetést. Elkésve bár, mert törvény szerint az őszi rendes közgyűlésen állapítandó az meg, de a késelem abban leli magyarázatát, hogy a múlt évben eszközölt utépitési és járdafektetési munkálatokból eredő tartozások törlesztésének összege mindaddig, a míg a végleszámlást az államépítészeti hivatal nem eszközölte, megállapítható nem volt; a leszámolás pedig csak most lett befejezve. Amennyiben tehát az előjáróság realis alapokon nyugvó költségvetést akart a képviselőtestület elé vinni, a késelemet ez teljesen indokoltá teszi.

Ujpest község daczára vagyontalan-ságának, pótdó tekintetében nagyon jól áll, más hasonló nagyságu városokkal szemben. Mert például Győr 56% Szolnok 70% pótdót fizet, míg itt évek óta állandóan 17%-ot tesz csak a pótdó.

Ha az előttünk fekvő költségvetést a tavalyival összehasonlítjuk, úgy mind a bevételeknél, mind a kiadásoknál jelentékeny emelkedést látunk. Míg ugyanis tavaly az összes bevételek 253920 frt 64 krral, a kiadások pedig 285020 frt 77 krral irányoztattak elő, addig az idén 327318 frt 59 kr. bevétel és 362256 frt 82 kr. kiadás van felvéve, az emelkedés tehát közel 80000 frt, a pótdó azért mégis 17% marad; hogy pedig ez daczára a több kiadásnak nem emelkedik, az részint az adóalap emelkedésének (most 205518 frt 98 kr., múlt évben 182941 frt 94 kr.) részint a múlt

évben felvett milliós kölcsön el nem költött részének kamatai ezimén befolyó jövedelemnek, ugyszintén a helypénzszedési jog új bérbeadásából származó többletnek tulajdonítható.

A nagyobb bevételi tételek a következők: pótdóhátrálék 6103 frt 11 kr., piacbérlés 15050 frt (közel 7000 frttal több mint tavaly), mértékhiitelesítés bérlése 3001 frt, fogyasztási adó és vághid jövedelem 200.000 frt regale kezelési díj 4795 frt 77 kr., háztulajdonosok részesedése a járda költségekhez 33132 frt 16 kr., kölcsöntőke kamatai 34175 frt, községi közmunkából 7000 frt. Ez az utolsó tétel új; a képviselőtestület ugyanis a múlt év végén alkotott egy szabályrendeletet, a mely szerint minden községi lakos, aki egyébként adó alá felvéve nincs is, köteles a reá törvény szerint kivethető közmunkát pénzzel megváltani. Valószínű, hogy e ezimén tetemesen több fog befolyjni.

Attérve a kiadásokra a főbb tételek összevonva a következők: kulturális és jótékony kiadások 21 ezim alatt összesen 30624 frt 34 kr., tehát majdnem oly összeg, mint a mennyit a pótdó utján fedezendő hiány tesz, a mi a bevételek és kiadások között mutatkozik. Ez összegben szerepel az elemi iskolai évi járulék 2000 frttal, a polgári fiu iskola segélye 1200 frttal, a leányiskola segélye 600 frttal, községi ipariskola 4930 frttal, községi óvodák 2700 frttal, népkonyha 1000 frttal, árvák eltartása 5000 frttal, szegények segélyezése 2500 frttal, asztalos szakiskola 500 frttal. Akkor a mikor az iskolaügy majdnem

teljesen az állam által láttatik el, ez az összeg nem mondható kevésnek. Czélszerű lett volna e költségvetésbe az árvaház és alkalmas iskolai helyiségek építési költségeit is felvenni.

Személyzeti kiadásokra több ezim alatt összesen 57598 frt 50 krt irányoztak elő. De nagy is az apparátus; ezen a pénzen bátran lehetne rendezett tanácsu városi szervezetet is alkalmazni. Kölcsöntőke törlesztésre 44733 frt 96 krt., utcák fenntartása és fásítására 8000 frtot vettek fel. Ez utóbb említett összeg nevetségesen csekély, ha a múlt évben oly szépen megkezdett utépitést, legalább egynéhány kereszt utca kikövezésével folytatni akarják, úgy ez az összeg arra nem elegendő; esatornázás 7000 frt, irodai szerek 2500 frt., tűzrendészeti kiadások 1500 frt., közvilágítás 12000 frt., államrendőrségi járulék 2129 frt., előre nem látott kiadások 4384 frt 50 kr., anyakönyvi hivatal költségei 1865 frt., járdaépítési költségrészlet 36823 frt 33 kr., telekkönyvi betétszerkesztés költségei 2000 frt., bejelentési hivatal költségei 666 frt 66 kr., szeméthordási költségek 5241 frt 80 krral irányoztattak elő.

Lényegesebb emelkedés a múlt évi előirányzattal szemben a következő ezimeknél van: szegények segélye emeltetett 500 frttal, népkonyha 700 frttal, kölcsöntőke törlesztés 43000 frttal, utcák fenntartása és esatornázás 1000—1000 frttal, személyes pótlékok 2600 frttal, ideiglenes munkaerők 2200 frttal, járdaépítési költségrészlet 26000 frttal.

A „KÖZÉRDEK” TÁRSZÁJA

Egy barátom életéből.

Írta: Községi Arpád.

Volt nekem egy fiatalkori barátom, kit nagyon szerettem. Már sok éve, hogy távol van és csak a lapokból tudtam meg, hogy hírneves művész lett belőle, mert nem levelezünk. Mégis sokszor gondolok rá, ha a hegedű hangjait hallok, vagy ha tekintetem az asztaliokomban fekvő elhervadt orgonavirágra teved.

Negy évvel ezelőtt, midőn bevégezle tanulmányait, utóljára találkoztam vele. Együtt sétáltunk gyümölcsös kertünkben, hol sok orgonata virágozik. Szép nyári este volt; a hold ezüst fenyűgarai keresztülörtek a fak lombjain s fenyűzőn terjedt szét az egész kertben. Az esti szellő felénk hajtja az orgonavirág kellemes illatát.

Barátom mindinkább esendesebb lón; én ránezttem: arcza halvány volt, meglehet talán a holdfénytől.

— Menjük ki a kertből — töré meg barátom a csendet; én nem tudom ez illatot elviseelni.

— Mi lett teged Ede? — Arczod színe egészen elváltozott.

— Menjünk innen, majd elmondom.

Kimentünk a kertből s ő így kezdte:

— Ma egy éve történt. Egy házban laktam Adellal. Ablakom szemben volt az övével. Adel ifju, szép volt, szemében vakító tűz lángolt. En első látásra halálosan beleszereltem. Nem volt azután többé sem éjjelem, sem nappalom. Ő volt minden gondolatom. Ha este kiült ablaka elé, elővettem hegedűmet és kedvencz darabjait játszottam. Ő örömet hallgatta, én jól tudom, hegedűjátékomat. Sokszor vallottunk már tekintet, de szóval meg nem közeledtünk egymáshoz. En csak a kedvező pillanatra vártam, hogy megvalljam neki lángó szerelmemet. A kedvező pillanat vegre elérkezett. Házi bált rendeztek Adel nevünnepén. Engem is meghívtak, a mit alig mertem remélni.

Az est beköszöntött. A társaság lement a kertbe. A nagy üvegházat tánczteremmé alakították át.

En karomat ajánlom Adelnak és ő elfogadta. Így kísértem le a kertbe. Mily boldog voltam; vele, az imadott Adellal, karonfogva mentem, az ő közvetlen közelében voltam.

Szívem hangosan dobogott.

Leertünk a kertbe és egy padra ültünk, mely körül orgonabokrok terültek el. En lezakasztek egy orgonavirágot s átnyujtam neki. Ő elfogadta.

Most elérkezettnek láttam a pillanatot, hogy térdre boruljak előtte és megvalljam neki szívem édes titkát.

Ekkor egy — náluk sokszor megfordult — férfi zavart meg bennünket, tánczra kérven fel Adelt. En elváltam tőle; ő tánczolni ment,

Az üvegház ajtajáig elkísértem, azután visszamentem a kertbe az orgonabokrok közé. Itt ábrándoztam boldog jövőről, gondoltam Adel szerelmére s a legjobbat remeltem.

Neha betekintek az üvegház ablakán és láttam Adelt mint tánczol hevesen, neki pirolva. Mint szereltem volna e perczben átölelni, megcsokolni és fülebe „sugni”: »Szeretlek, oh szeress te is!»

Már hajnal felé járt az idő. A társaság lassankint szétszórtott. Adel is ellávozott bucsuszó nélkül. Majd én is bementem a tánczterembe, körülnezttem és ott láttam egy széken Adelt nagy kendőjét. Felvettem azt s forró csokjaimmal illetttem. A mint távozni készültem és önkénytelenül a földre pillanték ott láttam összetiporva, elfonnyadva az — orgonavirágot.

— Szívem összeszorult. Szemem könnyekkel telt meg.

E virág volt válasza. — Ő nem szeretett engem.

Szomorúan mentem fel kis szobámba; a sötétben előkerestem hegedűmet és eljátszam neki utolsó, bucsu-dalomat. Másnap reggel már távol voltam. — Most már tudod, miért nem szeretem az orgonavirág illatát; mindig eszembe juttatja azt a leányt, a kit reménytelenül oly igazán szerettem.

— Nos és Adel? — kérdeim tőle.

— Ő már azóta boldog anya lehet, mert hat het múlva — mint hallám — férjhez ment ama férfihoz, ki a kertben tánczra kérte fel.

Uj kiadási címek a következők: 3 ideiglenes szolga fizetése 1095 frt., telekkönyvvii betétszerkesztés költségei 2000 frt., mértékhitelítési 5%-os járuléka 150 frt 05 kr., tanácsterem bérlete 100 frt. és bejelentési hivatali költségei 656 frt 66 kr.

Ez ismertetésből látszik, hogy a képviselőtestület által legközelebb valószínűleg minden nagyobb változtatás nélkül letárgyalandó költségvetés reális, habár némely tekintetben bizonyos szűk-markuság is megnyilatkozik benne.

Amde visszaemlékezhetünk arra az időre, mikor a pótdó „folyton hullámlzott, de 20-on alul azonban soha sem volt, helyesebbnek tartjuk ezt a módszert, hogy az egyenlő nagyságát évről-évre megtartsa.

A jótékonykezelt mulatságok.

Ujpesten egymást erik a jótékonykezelt mulatságok és majdnem minden egyesület a jótékonyág igeje alatt veli mulatságának sikerét biztosítani. Majd az arváház, majd a népkönyha és egyéb humánus csejra rendeznek mulatságokat, csak hogy ritkán jut zesenel a legtöbb esetben oly hanyagságok és visszaélések történnék, hogy ritka esetben marad tiszta jövedelem és ha marad is akkor nem a kifizőt és a meghívókön jelzett csejra fordítják.

Az pedig nem tisztességes eljárás, hogy egyes, a humanitás szolgálatán kívül álló egyesületek és körök egy humanus csejra rendeznek elő czégerül és annak nem juttatnak semmit. A humanus csejra csak ürügyül használják, hogy a nagy közönséget felvezessék, a a humanitás szent neve alatt megpumpolhassák.

Ilyen zaklatásoknak a nagy közönség gyakran ki van leve, áldozik is a nemes ügy javára, de azt sohasem tudja meg, hogy a jótékonyág ürügye alatt kipumpolt penze hová kerül, a rendezések nyilvánosan soha sem számoznak be, holott ez szent kötelességük volna. A közönség tudni akarja, hogy hova fordítják azt a pénzt, a melyet jöhöszeműleg egy jótékony intézmény támogatására adott.

Az ilyen jótékonykezelt mulatságokat ellenőrizni kellene, nyilvános elszámolásra kényszeríteni, hogy a visszaélésnek eteje vettesek.

Nem szabadna megengedni azt, hogy a jótékonyág ürügye alatt a közönség és állam megrövidítessek és a jótékonyág gyakorlása csak azon csejra legyen a meghívókön kifizetve, hogy a mulatság megtartására szükséges rendőri engedélyt olsobban megkaphassák. Sőt nyilvános elszámolásra kell kényszeríteni oly mulatságok rendezőt is, kiknek mulatsága defecitál végződött, mert a közönség mindkét esetben tudni akarja, hogy mire lett a penze fordítva.

Legelső sorban a közönségi előljároságnak volna kötelessége a jótékonykezelt mulatságokat ellenőrizni, a számadásokat felülvizsgálni és a rendezősejra nyilvános elszámolásra kényszeríteni.

Másodszorban a jársi fözszolgabironak szigorúan kellene a közönségi előljároságot utasítani, hogy az egyes jótékonykezelt mulatságok jövedelmének és kiadásának számadásairól, valamint a jövedelem hová fordításáról jelentést tegyen. A fözszolgabiro azután a tapasztalt hanyagságokat és inkorektsejreket szigorúan torolja meg, az ilyen rendezősejreket szigorúan bírságolja meg.

Azután nem ártana a helybeli egyesületek körül egy kis szemlét tartani, vajjon be-tartják-e az alap-szabályokban előirt csejra, nem lépik-e azt túl? Rendben vannak-e könyveik és számadásaik, szóval rendesen szedik-e a tagsági díjakat és helyesen kezelik-e az egyesület vagyonát?

Szóval a helybeli egyesületeket egy kis ellenőrzésben kellene reszesíteni, mert a mint tudjuk, sok egyetnél nem a legjobb viszonyok uralkodnak.

Van több megszűnt egyet, melynek vagyona gazdátlan, elpusztul, pedig annak megteremtéséhez a nagy közönség hozzájárult.

Sokat lehetne meg a helybeli egyesületek viszonyairól elmondani, de ezuttal nem akarjuk bolygatni.

Czelünk most csupán csak az, hogy a fözszolgabiro figyelmet a helybeli egyesületek gazdálkodására felhívjuk, a többit ő mint erélyes ferlu majd kifogja deríteni és az ő igazság szeretete zsinormertékül fog nekünk szolgálni az egyes egyesületek ügyeinek per-traktálásánál.

A gyermekbál.

Táncvizsga volt a neve, pedig szép bál volt, nem — valóságos baba tündertáncot jártak előttünk f. hó 17-én az »Ujpesti polgári kör« díszes termében, az ujpesti állami polgári leányiskolának, a táncztanfolyamra járó növendékei.

Delután 3 órákor teljesen megtelt a közönségek fenntartott ter, ott láttuk Ujpest színe-javát. Fel 4 órákor jelent meg Elek Vincze esp. pözbános, gondnoksági elnök Gallauer Luiza igazgatónő kíséretében — ekkor Rotter Malvin, népszínházi balletmesternő infesére a mellékhejyiségből, a zene hangjainál párosan, tánczlejtésben belebegték szébbnél szébb ruhácskákban a kedves kis tánczosnók.

A meglepetés moraja hangzott fel a közönség ajkairól, amint nesztelenül, szinte alig erülve lábukkal a földet, bájosan lejtve, libállással vezetője a legnehezebb figurákat, mozdulatokat, szébbnél-szébb tánczokat.

A tánczrend (mely bármely élte bálnak díszere vált volna) első száma a »Menuette« volt, követte azt a »Poika francais«, »Négyes«, »Tirolime«, »Keringő«, »Pas de quatre«, »Kreuzpolka«, »Csárdás«, »Gavotte« (ballet Rococoból), »Lengyelke«, »Pa de patineures«, »Toborzó« (magyar táncz tündérlejtésből), »Körmagyar«, »Galoppe« és ujra »Menuette«.

Szinte szemkapraztató volt a díszes kivilágításnál a tarka bajes kis alakok ide-oda lebbése. Szébbnél-szébb fordulattal gyönyörködtek bennünk, de a meglepetés akkor ért tetőpontra, midőn a »Gavotte« zene hangjainál nyolcz valóságos baba jelent meg előttünk, fehér lenge ruhácskában, hebe kalappal lejtőkön, kikhez hasonlók! csak festeni lehetne. Leírhatatlan létszám nyilvánítással fogadta a kedves kepel a közönség s legzetét visszafojtva nezte, szinte felve attól, hogy egy mozdulatra eltűnik ez álomszerű jelenés, csak midőn ujra eltűntek a mellékterembe, tört ki a tapsvihár, mely nem szűnt meg addig, míg a tánczesternő intésére a bajes tánczot ujra meg nem ismételték.

Es mint varázspáleza ütése ujabb kép tárult elénk, szívünk nagyot dobbant, a mint megláttuk ugyanazon babákat, de most a mi kedves délczag magyar viseletünkben, majd kedves, bájosan lenge előttünk, majd delczenen topanitva piezike lábukkal és méltóságjeljes mozdulatok váltakozva a szinte pajkos fordulattal, adtak vissza a »Toborzó«-ban és a »Kör magyar«-ban a magyar jellegét, erését.

Szinte veget nem erő eljenzés és taps volt a kicsinyek jutalma s a tánczesternő iránt lausultól elismerés.

Valóban, midőn az utolsó pár is kilejtett a teremből, szemünket önkénytelenül lehnyituk, mintegy megörökíteni akarva e kedves jelenést. Hy lelkesen tánczoltak valamikor ós anyáink, midőn a magyar nők részt tudtak venni a hazát ért örömben és banatban egyaránt.

Rotter Malvin népszínházi balletmesternő igazán remekelt midőn a közönség részéről neki a legnagyobb elismeréssel adozunk és a szülők közönséget ismeteljük, nem mulaszt-hatjuk el hálankat kifejezni Gallauer Luiza polg. leányisk. igazgatónő, valamint az egész tantestületnek, kik módot nyújtottak növendek leányainknak arra, hogy zart körben, az iskola falain belül tanulhassák meg a tánczot, melyre a társadalmi szokás nagy súlyt fektet és hogy nem kenytelenek e kis leányok a táncz revén elsajátított ügyességükert a nyilvános táncziskolák vegyes elemei közé vegyülve, az ifjuság ideálistmusával, poézisával, adozni. — né.

Heti tájékoztató.

Február 28 nap.

24. csütörtök. Máttyás. Gultenberg János, a könyvnyomtatás feltalálója, szül. 1468.

25. péntek. Géza. Wallenstein meggyilkoltatása 1634.

26. szombat. Győző. Ütközet Kapolnánál 1849. Az »Ujpesti torna és vívó- egyesület« tánczestelye este 8 órákor.

27. vasárnap. Elek. II. Vilmos német császár egybekeleése Viktória hercegnővel 1841.

28. hétfő. Román. Ghyezy Kalman, politikus s miniszter megh. 1888.

Marcius 31 nap.

1. kedd. Albin. Paris bevetele a német hadsereg által 1871. Az »Ujpesti gyermekbarat egyesület« nagy hangversenye a Colosseumban este 8 órákor.

2. szerda. Kántor. Jozsef es. es kir. főherceg szül. 1833.

HIREK.

— Képviselőtestületi ülés volt e héten kedden. A megalakulás utáni első érdemleges ülés lett volna ez. Uglátszik azonban a képviselőtestületbe ismét a régi állapotok ternek vissza a közügy rovására és kezdődnek ismét a veg- és czeinélküli vitatkozások, veszekedések a közönség fejlődésének kétségelennül nagy kárára. A tegnapi ülés is, a melynek 17 tárgyból álló tárgysorozatán igen fontos ügyek voltak felvéve, meddő maradt, mert abból alig tárgyaltak le valamit. Az elnök kissé lanyhán vezette a gyűlést, mert az egyes képviselőket öt-hatször is felhagyta szólalni, a mit a tanácskozási rend elejében megengednie nem kellett volna. Kissé több erélyességet kerünk és a tanácskozási ren-dhez való szoros alkalmazkodást, mert csak így lehet a gyűlés sima menetet és gyors lefojyasát elősegíteni.

Átterve magára az ülésre felemlíthetjük, hogy elég nagy volt az érdeklődés, mert számos városatyja jelent meg a tanácskozáson.

Lindt János bíró mint elnök megnyitván az ülést napirend előtt Zoldos János jegyző előterjeszté a közönségi előljároság javaslatát a közönségben levő nagy munkahiány megszüntetését csejra ugynevezett insecmunka alkalmazása iránt. A javaslat szerint Ujpesten sok munkásnak nincs keresete, sem kenyere; a nyomor ennel fogva nagy. Ennek megszüntetése csejra a szegényalap igénybeveveleivel végeztesse a közönség földmunkálatokat addig, amig kitavaszodik, hogy a szegény népnek kenyere legyen. Az intentio nemes voltat a képviselőtestület belátta, mert ugysis határozott, hogy a munkálatokat az előljároság vezegzesse. Megelőzőleg azonban hosszabb vita volt a felett, hogy a szegényalap elkölthető-e? Tanos Pal közönségi képviselő azt vitatta, hogy nem, azt megbolygatni törvény szerint nem lehet. Zoldos János jegyző pedig azt allította, hogy lehet, mert annak az alapnak az a rendtetése, hogy a szegények segelyeztesenek belőle es olyan törvény vagy rendelkezés, amely annak elköltesét tiltana nincs. A minthogy nincs is. A képviselőtestület ugj határozott, hogy a szegényalap igénybevehető ugyan, de ezt majd vissza kell teríteni. Zoldos jegyző ez ellen óvast emelt. Ezután a tárgysorozat első pontját a bejelentési hivatal költségeire vonatkozó megyei határozatot tudomasul vettek es a vármegyei utügyi bizottságban Gerő Zsigmondot választotta be es ezzel végeztek a második ponttal.

Több határozatot nem is hoztak, mert farsang utolsó napja es ünnep számba menő nap leven több oldalról hangoztatott óhaj folytán az ülést elnapolták a jövő hetre.

Ez lett a sok vitatkozásnak a vege.

— Hazasság. Fényes esküvő volt vasárnap a budapesti dohány-utczai zsidó templomban. Volfner Gyula nagykereskedő vezette oltárhoz Brüll Hedvig kisasszonyt, Brüll Armin nagy kereskedő leányát. Az esküvőn előkelő es díszes közönség jelent meg. A fiatal párhoz dr. Kohn Samuel főrabbi intezett szép beszédet.

— Kereskedelmi es iparkamarai tagválasztás. Rendes küllagokká az iparosok közül a tegnapi megejtett választáson megválasztattak: Csepreghy Pál 130, Weisz Mor 121 es Pótz Mihály 115 szavazattal. Toth János 90, Gerő Zsigmond 7, Himmer Ferencz 4 es Sümeagy György 2 szavazatot kapott. Ma a kereskedők választanak egy tagot, mely alkalommal Friedmann Armin es Schreiber Gyula vettek fel egymással a harczt.

— **A népkönyhának.** Lapunk szerkesztősege által Czipauer János az énté-bál rendező-bizottság elnökehez beküldött belepti-díj vissza küldetett. Mi az 1 frt 50 kr. belepti-díj árát, miután a bál jövedelmének fele az újpesti népkönyha javára fordítani hirtetett, a népkönyhának beküldtük.

— **Névmagyarosítások.** Rauscher József vasúti hivatalnok nevet belügyminiszteri engedéllyel »Rerdész-re; Hitzing János vas. hiv. pedig »Harmos« ra változtatta nevet.

— **A szabadságünnep 50 éves évfordulóját.** méltó módon készül megünnepelni az »Ujpesti iparos és kereskedő ifjak önművelődési köre«. A kör már megkezdte az előkészületeket és az előjelekből ítélve, aligha fogja egy egyet fényesebben megünnepelni a szabadság és szabadsajtó felszazados jubileumát. Lesz emlékszed, ének, melodráma, szavaltat, előkép és alkalmi színelőadás.

— **Gyermek-hangversenyünk.** Lapunk múlt számában mára hirdetett gyermek-hangversenye — miután a Telefon-Hirmondó a jelzett időben Kecskemetre, Szegedre és Szabadkára rendez próba hangversenyt — legnagyobb sajnálatunkra elmarad.

— **Az »Ujpesti gyermekbarát egyesület«** által f. évi márczius hó 1-en rendezendő hangverseny iránt oly nagy érdeklődés van, hogy a rendező bizottságot a jegyekert valószággal ostromolják úgy, hogy a ki nem siet jegyet megváltani, az utolsó napokban aligha kap jegyet. A hangverseny a fővárosi művész gárda legjelesebbjeinek közreműködése mellett oly fényes lesz, hogy még a fővárosban is ritkán találhatjuk párját, minél fogva az újpestiek egy valóban nagyon ritka szép és kellemes élvezetben fognak részesülni. A hangversenyen közre fognak működni: Jászay Mari, Abrányiné Wein Margit, Somlyó Emma, Totis Elza, Abrányi Emil, Hegedűs Ferencz, Bihari Akos, Szentessy Gyula és Tarnay Lajos. Az egyesület derek elnöksége és rendezősége mindent elkövet, hogy élvezetes hangversenynek sikerüljön biztosítsa és a humanus eszjára minél több jövedelem jusson. Valóban az egyesület a legkészségesebb minden erejével odahat, hogy nemes ezéjűt minél hathatósabban előmozdíthassa. A hangverseny belepti díja: személyjegy 1 frt, családjegy 2 frt. Kezdeté este pont 8 órakor.

— **Az »Ujpesti általános önszegélyő egyesület mint szövetezet« közgyűlése.** Az »Ujpesti általános önszegélyő egyesület mint szövetezet« múlt vasárnap tartotta VII. rendező közgyűlést. A közgyűlésen a tagok elenk részvetele mellett 128 szavazat volt képviselve, minélfogva a határozatképesség megállapítása után a közgyűlés Diamantstein Lajos elnök által megnyitott. Diamantstein Lajos melegen üdvözölve a jelenlevőket, felkeri dr. Führer Simont a jegyzőkönyv vezetésére. Follát Jakabot és Erős Antalt pedig annak hitelesítésére. A napirend I. pontja az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése volt, melyből a következőket emeljük ki: Az évi mérleg szerint az intézetnek 396,980 frt 76 kr. vagyon és 385503 frt 50 kr. teher számlaja van, a tiszta nyereség tehát az 1896. évi 98 frt 52 kr., áthozatallal 11477 frt 26 kr. A veszteség- és nyereségszámla 5509 frt 07 kr. veszteséget és 16887 frt 81 kr. nyereséget tüntet fel. A lezároló 1894-iki IV. évtársulat vagyonméről 107098 frt 88 kr. követelést mutat, minélfogva a IV. évtársulat 4274 frt 96 kr. nyereséget eredményezett. Ugy az igazgatóság, mint a felügyelő-bizottság jelentése a jelenlevők egyhangulag tudomásul vettek, és a felemltetvenyt megadták. Ezután következett a felügyelő- és a felszámoló-bizottság választása és a választmány kiegészítése. Egyhangulag megválasztottak: a felügyelő-bizottságba: Boscovits Alajos, Ladányi Zsigmond és Sonnenfeld Miksa rendes tagnak; Lindt János és Friedrich Vendel póttagnak. A választmányba: Feldmann József, Folláth József, Gombos Adolf, Klein Ignác, Pinter Gusztáv, Szel Mano, Schreiber Gyula és Silbermann Izidor rendes tagnak; Grünwald Mór, Michaelisz Ferencz, Pickler Ármán, Rosenfeld Miksa és Steiner József póttagnak: A felszámoló-bizottságba: Deuth Antal, dr. Führer Simon, Geduly Lajos, Grünwald Mór és Michaelisz Ferencz. Most a közgyűlés a felügyelő-bizottsági tagok tiszteletdíját személyenként 50 frtban állapította meg. Végre

Silbermann Izidor indítványozza, hogy a közgyűlés az igazgatóság, felügyelő-bizottságnak és tisztviselőknak fáradságos és ügybuzgó működéséért jegyzőkönyvi köszönet szavaztassék. Ezt a közgyűlés egyhangulag elfogadta és ezzel véget ért a közgyűlés.

— **Az »Ujpesti dalkör« jelmez-estélye.** Szép és kedélyes mulatságnak volt részese az a diszes közönség, mely az »Ujpesti dalkör« most kedden tartott jelmez-estélye alkalmával az »Ujpesti polgári kör« helyiségében megjelent. A csinos jelmezek, tünderlakká varázsolták a termet, a melyben pajzán játékokot üzött a jókedv, kedélyesség. A jelmez-estélyen, habár elegendő voltak, nem jelentek meg sokan, de a ki részt vett az jól mulatott. A mulatság sikerrel nagyon emelte az a körülmény, hogy az ilyen mulatságokon szokásos erősebb ízű mokák teljesen távolmaradtak, a mi a jelmez-estélynek finomságot és intelligenciát kölcsönzött. A jelmez-estélyt a dalkörnek néhány sikerült humoros énekszáma nyitotta meg, mely varázsszerűen hatott a jelenlevőkre. Először Volkmann Róbertnek »Erdei dal«-at adták elő, melynek szép sikerre zajos tapsra indította a hallgatókat. Utána Brizner J.-nek »Állat négyese« kellett nagy derűtséggel a közönségnél, végre pedig Gence Richárdnak »Olasz salátá«-ja szólni nem akaro tapsviharra készítette a jelenlevőket, melyet meg is kellett ismételn. A sikeres bemutatásért Keller Antal karnagyot kihívták és zajosan megjelenezték. Nem kevésbé élismeressel illették a jelenlevők Szabó Mihály operai tagot is, ki kellemes és remek tenor hangjával nagyban emelte az előadott énekszámok sikerét. Szóval a közönség az egész estélyen át jól mulatott, mely élvezetes mulatságnak csak a hajnali virradás vetett véget. Kar, hogy a közönség az »Ujpesti polgári kör« vendéglősenek konyhájával és torrával nem lehetett megegedve.

Ha már elmondtuk a szepet, a jól a mit láttunk és hallottunk, el kell mondani azt a kinos incidenst is, melynek szinten szem- és fülltanul voltunk. — A rendőrségnek egy Szukup Vladimir nevű központi tisztviselője, a kinek resortjánál fogva, melyet belől, érzékének kellene lennie a tisztesség iránt, hivatlanul két jelmez nélküli lepke társaságában szinten megjelent a mulatságon, a mi ellen többen tiltakoztak s bár a fogalmazó ur állást foglalt mellettük, a két lepke szedte a premes gallért és nagyon okosan elpárolgott. Majd utánuk ment a fogalmazó ur is, de tavozását megbánni látszott, mert csakhamar visszatért, a mikor is a rendezőség által megkerdezve, mi ezimén és jogon van ő jelen, kijelentette, hogy magánügyeket akar rendezni, a mire a rendezőség fevilagosította, hogy magánügyeit a mulatságon kívül tessék tárgyalni s előzékenységből meg is nyitottak neki az ajtót. Mint halljuk a rendezőség a fogalmazó urat a rendőrfőkapitánynak feljelentette, a mit nagyon okosan tett.

— **Az »Ujpesti torna- és vívó-egyesület«** f. évi február 26-án, az »Ujpesti polgári kör« helyiségében zártkörű táncestélyt rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belepti díj: személyjegy 1 frt, családjegy 2 frt. A mulatság az előkészületek után itelve fényesnek ígérkezik, a melyen a hölgyek — miután a rendezőség sok táncosról gondoskodott — sokat tánczolva, jól fognak mulatni. Különbben a tornászbalok mindig arról nevezetése, hogy a résztvevők jól mulatnak, de főleg a hölgyek sokat tánczolnak. A talp alá való Oláh Sándor jönevű zenekara fogja húzni.

— **Az újpesti szervezett köművesek.** f. évi február hó 20-án este igen jól sikerült kedélyes estélyt rendeztek az Amodeo-tele vendéglő termében. Volt szavaltat, humoros magánjelenet és színelőadás, mely a jelenlevőket folytonos derűtséggel tartotta. A kedélyes mulatság csak a hajnali órákban ért véget.

— **Bolondestély.** A rákospatolai kaszinóban igen mulatságos és a nevetőgöresöket elenk mozgásba hozó szellemes bolond kompánia múlt hétfőn bolondestélyt rendezett, mely a jelenlevők nagy öröme és a távol maradtak ószinte sajnálkozására fényesen sikerült. A jelmezestélyen részt vett Rákospatola színejeje, a legszebb és legizlésebb maskarában és olyan hecsezet csaptak ott, hogy az emberek majd megpukadtak a vigságban és a sok

nevetésben. A jelenlevőknek különösen a Gyurkovics leányok, az anyakönyvvezető, a ki keresztlevel nélkül is háziasított össze és a mulatságos gyorsfénkepező szerzett sok örömet, de volt egyébké moka is bőven. A vig bolondestély, másnap reggel a kakas kékorékolason túl tartott.

— **Rablógyilkos katona.** Ujpesten hétfőn este özvegy Reiter Berta maganzónól megjelent az unokaöcsése, Reiter Sándor 32-ik gyalogezredbeli közkatona. Azt mondta a nagyunenének, hogy szabadságot kapott és azért másnap reggelig kint marad Ujpesten. Tíz óra felé lefeküdtek aludni, alig egy fél óra múlva oda szölt Reiter a nenjének, hogy alszik-e már. Ez felelt a kérdésére és egy ideig azután nyugodtan feküdt az ágyában. Fel óra múlva Reiter ismét megkerdezte rokonát, hogy alszik-e, a ki nem akarván újra beszélgetést kezdeni, nem felelt a kérdésre. A katona azt hitte most, hogy az asszony már javában alszik és óvatosan kilépett az ágyából. Az özvegy megijedt és megkerdezte az öcsesét, hogy miért kel föl. Ez nem felelt, hanem oldalfegyverével odarohant a nőhöz. A megtámadott teljes erejével védekezett, míg végre a katona mellbe szúrta. A viaskodás között a zajt meghallották a szomszedszobában alvó gyermekek is és segítségért kiáltottak. A nő a szurástól elalélt, ezalatt Reiter feltörte a szobában levő szekrényt és nenjének az ott levő pénzet egyebb értékes dolgival együtt magával vitte. Mire a szomszédhól a zaj hallatára segítségül siettek, Reiter már megszökött. A nagy segítségben azonban ott felejtette a sapkáját és oldalfegyverét. A rablógyilkos katonát most a katonai hatóság és a rendőrség kö. őzi.

— **A részegség áldozata.** Maczek András 27 éves napszamos az Egyedi-fele szeszgyárban majdnem áldozata lett az ittasságnak. A moslekyűjtő kamrában dolgozgatott, elszédült és beleesett a forró moslekbá, a honnan ugyan a maga erejéből kapaszkodott ki, de olyan súlyos égési sebekkel, hogy azokból aligha fog fölépülni. Bevitték a Karolyi-fele kórházba.

— **Kinek nagyobb a szive?** A női sziv nem oly nagy mint a férfié. A férfi szive azonkívül tágasabb is. Ez azt hisszük, köztudomás s bizonyításra sem szorul! — A férfi-sziv átlagos súlya 10—11 unczia, míg a nőké két uncziával kevesebbet nyom a latban (Hej dehogya!) Mindazonáltal, ha a sziv súlyát az egész test súlyához viszonyítjuk, a nő szive nagyobb, mert rendes körülmények között a női sziv a nő összsúlyának 1-149-ed részét kepezi, míg a férfi szive 1-169-ed részét teszi csak teste súlyának.

— **A községi előljároláság figyelmebe.** A Budapest-Ujpest-Rákospatolai közuti villamos vasut két részben szeli át a községet. Az utcák keresztjezésenél, különösen este a gyalog közlekedés nagyon veszélyes és csoda, hogy eddig is nagyobb számban nem történtek villamos gyilkolások. Ezért kívánatos volna, miszerint a veszély kikerülése végett a községi előljároláság kötelezze a társaságot, hogy vonalat, az utcák keresztjezésenél, kellően ki-világítsa.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon jó barátok, barátok és ismerősök, kik elhunyt nóm halála alkalmából ószinte részvétellel kívánták megkönnyíteni a hitvestárs mély bánatát, fogadják e helyen is a vigasztalhatatlan férj igaz szívből jövő hálás köszönetet. Ujpest, 1898 február hó 23-án.

Királymezey Béla.

— **Hülye tanítói tanfolyamot szervezett** a közoktatásügyi miniszter a Budán levő hülyék intézetében (Alkotás-utca 2/b. szám.) A tanfolyam hallgatói június hó közepe táján vizsgálatot tesznek. Tantárgyai: bonzetan és elettan, a beszédhibák kezelése, lelektan és neveléstan, módszertan és neveléstörténet. Az előadások kedden, esütörtökön és szombaton d. u. 4 óra után, vasárnap pedig d. e. 10 órakor tartatnak meg.

— **Az »Ujpesti izr. nőegy'et«** által január hó 15-en tartott bál alkalmával következők fizettek felül: Pronay Alajosné, Frischmann J. igazg. 2—2 frt., Ujpesti öns. egyesület 10 frt., Ujpesti ker. és iparbank 51 frt., Tanos Pál 2 frt., Friedmann Ede, Villányi és tsa 3—3 frt., Plihal közjegyző, Neuschlof Marczel Ödön 4—4 frt., L. H. Bpest. Schlésinger Bertalan 1—1 frt., Királydi Herr Zsigmond 2 frt., Jano-

vicz Gyula 3 frt, Ehrenvald Simonné 5 frt, Lóvy Ignátz, Róth Adolf, dr. Elsner Simon 3-3 frt, Egyedi Lajos 25 frt, Kohn Jakab, Weinberger Márk, 1-1 frt, Bloch Oszkár, 50 kr., Deutsch Bela, Pap, N. N. 1-1 frt, Neu Ignác 50 kr., Spányi 1 frt, Deutsch J. Bpest 2 frt, Szel Lajosné 4 frt, Goldberger S. F. 1 frt, Szel Manó 3 frt, Szel Kalm. Bpest 2 frt, Sonnenfeld Miksáné 1 frt, Schreiber Gyuláné 5 frt, Friedmann Armin 8 frt, Wolfser Gyula estársá 25 frt, Lóvy Ferencz 10 frt, ifj. Schweigerné 2 frt, Váradi Ign. Fischmann József, Mady Lajosné, Szerenyi K. 1-1 frt, Schvarecz Jakab 2 frt, Reisz D. J., dr. Lichtmann H. 3-3 frt, Leiner testv. 8 frt, Z. fter Ede, Klein Ignátz, dr. Führer Simonné 2-2 frt, Frey Gusztáv 6 frt, Katz Antal 3 frt, Fuchs Bernátné, Fornheim David, Fornheim Izidor 2-2 frt, Kohn Izrael Bpest 3 frt, dr. Kiss Sándor, N. N. Bp. Popper, Kohner F. B. 1-1 frt, Stimon 2 frt, N. N. 1 frt 50 kr., Steininger Gyula, özv. Goldstein Ilka 1-1 frt, id. Lóvy Arminé, Lóvy Berezine 5-5 frt, Pesti Viktória gózmalom 10 frt, Gizella gózmalom, Hedrich és Strausz, Hungária gózmalom, Frommer Henrik 5-5 frt, Rapp Ernő Bpest 10 frt, Branes Adolf, Frank czég 3-3 frt, Goldmann és Engel 2 frt, Koller Ferencz 4 frt, Lakkos Alfred 2 frt, Kohn Manó 3 frt, Elsner Arminé 2 frt, Lóvy Dávidné 3 frt, Gallauer Lujza 1 frt, Bauer Sománé N. N. 130 frt, Woliner József gyűjtése 16 frt 17 kr., Wolfner József 10 frt, Mauffner Mihály 5 frt, Schulzer 2 frt, Erben Samu 5 frt, Nasser Manó 3 frt, Jonas Adolf 5 frt, dr. Keller Som. S. Ujhely 2 frt, Weisz Mór, Weisz Adolf 3-3 frt, Hochbaum Jakab 5 frt, gróf. Karolyi Sándor 10 frt, Domonyi Múllne Bpest 3 frt, Plan Karoly, dr. Steiner Henrik 2 frt, Schreiber Gyula 5 frt, Fried Jakab Bpest, 2 frt, Horn Budapest, Kolozsvary kapitány Hoffmann F. F. Karolinenthal 5-5 frt, Felülhizetések 576 frt 67 kr., jegyekert 398 frt Kredencből 48 frt 19 kr. Összes bevétel 1022 frt 86 kr. Kiadások 238 frt 16 kr. Tiszta maradvék 784 frt 70 kr., mely összeg a szegények közt még a múlt hónapban kiosztatott. Az újpesti izr. nőegylet lapunk útján mond köszönetet a szíves adakozóknak.

Budapesti látóvalók.

Az új országház kupolacsarnoka megtekinthető 50 krért 10 órától 1-ig.

Deák-muzeum a kerepesi-úti temetőben megtekinthető esti 5 óráig.

Iparművészeti muzeum nyitva 5 órától 8-ig Belépő-díj 30 kr.

Nemzeti muzeum, Nyitva 9 órától 1 óráig.

Magyar kereskedelmi muzeum, Állandó kiállítás, kereskedelmi történelmi muzeum és keleti mintatár, az iparcsarnokban, délelőtt 9 órától délután 2 óráig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott d. e. 9 órától d. u. 2 óráig.

Magyar házi-ipari központi bazár, Kerepesi-út 22. I. emelet, d. e. 9-től esti 7 óráig.

Tudakozó-iroda és nyilvános szakkönyvtár, Kerepesi-út 20 sz. a. d. e. 9-12 d. u. 3-6-ig.

Szabadalmi levéltár nyitva egész nap.

Allatkert, Nyitva egész nap. Belepti-díj 30 krajczár.

Fehérkereszt-egylet (saját épületében) Mozsár-utca.

Mentő-egylet a Markó- és Solyom-utczák sarkán.

IRODALOM és MŰVÉSZET.

— **Nepoktatásügyi teendők határidőjegyzéke.** czímen dr. Szabó Mihály alsó-főherceggyei s. tanfelügyelő igen hasznos és a nepoktatási intézetek és tanítók részére nélkülözhetetlen könyvet írt, melyben a szerző a nepoktatási és ezzel kapcsolatban a szakoktatási, azok adminisztratív teendők határidejét, — hivatkozva a fennálló törvényekre és rendeletekre — naptárszerűen állította össze. Erre a munkára a tanítóknak, intézetek vezetőinek együttes és pontos eljárása szempontjából okvetlen szüksége van és a munkát nemcsak megkönnyíti, hanem lenyeges és megbízható utmutatást ad az összes eljárásokban. A munkában elősorolt határidők után zarojel köze jegyzet rendeletek, törvények stb. nagyobb részét feltalálhatók a »Tanítók jogai és kötelességei« és annak kiegészítő részét képező »Nepoktatásügyi közs. közigazgatás« czímű és ugyancsak a fenti szerző által kiadott munkákban. Ara az elsőnek 2 frt 60 kr., a másodiknak 2 frt 20 kr. A kötetet együtt rendelve 4 frt. Ugyanezen munkák pedig a »Nepoktatási teendők határidő jegyzékével« együtt rendelve 5 frt. Az utolsó külön rendelve 1 frt. Kaphatók a szerzőnél Nagy-Enyeden.

— **Bürger Zsigmond** tanár holnap pénteken este fel 8 órakor a fővárosi vígadó kistermében rendezendő hangversenye — mint már jeleztük — igen érdekes lesz. A hangverseny közre fognak működni: Brícht Pylleman Agnes enekesné Bésből, Nováček Karoly, Schultz Gyula zongora művészek és Markus Dezső a m. kir. operaház tagja. A hangverseny műsora a következő: I. Dvorák: Op. 104. Concert (új) gordonkán zongora kísérettel, II. Dalok, III. Popper: Adagio, 3 gordonkán, IV. a) Bach: Air, b) Corelli: Allemanda; c) Moszkovszky: Pres du Barcean (új)

d) Popper: Menuett; e) Popper: Mazurka g. moll. V. Dalok, VI. a) Schumann: Andante, b) Piatti: Airs baskiro. A mint estésülünk az érdekes hangversenyt Ujpestről is sokan fogják meghallgatni. Jegyek 3, 2, 1 frtért Rózsavölgyi és társánál Budapesten, Kristof-ter 3. sz. kaphatók.

— **Landi Kamilla hangversenye.** Landi Kamilla, kit méltóan Barbi Alice hivatalos utódjának tekinthetünk, mult hétfőn mutatkozott be először és reméljük nem utoljára a fővárosi közönségnek. Hangjában kiváló zenei intelligencia, előkelő ízles és alapos tudás nyilvánul. Telt pasztozus alhangja van, tele er-zéssel, hogy szinte elbűvöli vele a hallgatóságot. Először régi olasz dalokat enekelt stilszerű és mesterkeletlen előadással és igazi bensőséggel. Azután esudaszepon elenekelte Padre Secchinek »lungi dal caro« kezdetű ariáját és Haendel »ombre mai fu« kezdetű dalát, kedves, enyelgő hangon csicseregte el Lullinak egy menuettejét a Baleroophonbol és Haydnnak egy cansonettáját és zajos hatást ért el Paradiesnek egy dalával és Chamina-denak »partout« czímű sanzonjával, de a legigazabb sikert mégis csak a Carmen habanne-rejával érte el. A díszes és nagyszámú közönség, a zseniális művésznőt ugyan azzal a lelkesedéssel fogadta, mind annak idején Barbi Alicet és minden egyes szám után kitapsolta őt. Az enekszámok közt Holeczy Mariska hegedű-művésznő gyönyörködött szép játéka-val a közönséget, kinek szinten bőven kijutott a tapsból. Ö-zinten beva lhatjuk, hogy már regen nem hallottunk oly élvezetes hangversenyt.

— **Landi Kamilla bucsu-estéje** Landi Kamilla f. évi február hó 28-án este fel 8 órakor a fővárosi vígadó nagytermében bucsudalestélyt tart. Jegyek 5, 3, 2 és 1 frtjával Rózsavölgyi és társánál kaphatók

— **Kamara-hangverseny.** A népszerű vonós-negyves társulat mult vasárnap igen érdekes, de egyszersmind nagyon élvezetes hangversenyt tartott a Royal-szálloda dísztermében. A hangversenyen kizárólag Goldmark műveit adták elő óriási tetszésnyilvánítások között. A műsor első száma két gordonkás vonós-ötös volt, mely a mesternek egyik ifjúkori szerzeménye volt. A 2 számot Diosyné Handel Berta daleneke képezte, ki Goldmarknak három remek dalát enekelte, teljes szépségben ragyogtatva remek, érezes hangját. Végül a nagymester b-dur zongora ötösét mutatták be nagyszerű és érdekes összjátékban, melynel Aggházi Karoly a zongora-szólamot látta el nagy művészettel. Valamennyi közreműködő méltán kiérdemelte a közönség nagy tetszésnyilvánítását, melynek minden szám után zajos tapsvihárbán adott kifejezést.

A MAUTHNER-féle

hirneves

konyhakerti- és virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban, a törvényesen bejegyzett

medve-érdjegyvel

valamennyi nagyobb fűszer és vaskereskedésekben kaphatók.

A Budapesten Andrassy-ut 13. szám alatt létező **Mauthner Ödön** czég csakis olyan csomagoknál vállal teljes jóállást friss és valódi magvakert, a mely csomagok ragasztva, a medve-ábrával és a Mauthner névvel jelölve, ugymint a mellekelt rajz is mutatja.